

KUSTBEVAKNINGEN

Organisatorisk enhet
Rätts- och
säkerhetsenheten

Handläggare
Mats Carlasjö

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Datum
2025-03-05

Dnr
2024-2396

Informationssäkerhetsklassificering
Begränsat skyddsvärde

Ert datum
2024-12-06

Er referens
Ju2024/01720

Remissvar avseende Polismyndighetens hemställan om ändring av bestämmelserna om gemensamt tillgängliga uppgifter i lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalogens område

Bakgrund

Polismyndigheten har hemställt om ändringar i 3 och 4 kap. i lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalogens område (PBDL) med innebörden att:

- definitionen av gemensamt tillgängliga uppgifter ändras på så sätt att personuppgifter som endast en avgränsad krets personer har rätt att ta del av inte ska anses som gemensamt tillgängliga,
- förutsättningarna för att få göra personuppgifter, som kan antas ha samband med misstänkt brottslig verksamhet, gemensamt tillgängliga ändras på så sätt att de gällande kraven på tillämplig straffskala eller systematik avskaffas, samt att
- vissa lättnader i regleringen av de upplysningskrav som gäller för uppgifter som har gjorts gemensamt tillgängliga införs.

Kustbevakningens bedömning

Kustbevakningen delar Polismyndighetens bedömning att de föreslagna ändringarna i PBDL kan bidra till att stärka Polismyndighetens brottsbekämpande verksamhet genom att undanröja hinder i den praktiska tillämpningen av dataskyddsregelverket.

Kustbevakningen vill dock framhålla att det, även med beaktande av de föreslagna ändringarna, finns ett behov av en större översyn av den rättsliga regleringen avseende behandlingen av personuppgifter i de brottsbekämpande myndigheternas verksamhet. Det är enligt Kustbevakningens uppfattning av stor vikt, både för myndigheternas brottsbekämpande förmåga och för skyddet av den personliga integriteten, att dataskyddsregleringen anpassas i

POSTADRESS

Kustbevakningen
Box 536
371 23 KARLSKRONA

TELEFON

0776-70 70 00 (växel)

TELEFAX

0455-105 21

E-POST OCH INTERNET

registrator@kustbevakningen.se
www.kustbevakningen.se

takt med att myndigheternas brottsbekämpande verksamheter växer eller behöver arbeta på annat sätt än tidigare för att möta utvecklingen i samhället.

En sådan översyn bör lämpligen omfatta alla de registerförfattningar som har brottsdatalagen som grund och inte begränsas till att enbart omfatta vissa brottsbekämpande myndigheter. Med hänsyn till Kustbevakningens ökade roll i det brottsbekämpande arbetet och det försämrade säkerhetsläget i Sverige närområde är det av yttersta vikt att även den lagstiftning som reglerar Kustbevakningens möjlighet att behandla personuppgifter i brottsbekämpande syften anpassas till de behov som finns idag samt att åtgärder vidtas för att göra dataskyddsregleringen mer överskådlig och enklare att tillämpa.

Skälen för Kustbevakningens bedömning

När Kustbevakningen i egenskap av behörig myndighet behandlar personuppgifter i syfte att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet, utreda eller lagföra brott eller upprätthålla allmän ordning och säkerhet regleras behandlingen av lagen (2018:1695) om Kustbevakningens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område. Även om den aktuella lagen innehåller specifika bestämmelser anpassade för just Kustbevakningens uppdrag, är systematiken och begreppsbyggnaden i stora delar densamma som i PBDL.

De brottsbekämpande myndigheternas behov kan visserligen variera beroende på myndighetens storlek och uppdrag. Enligt Kustbevakningens uppfattning bör dock de brottsbekämpande myndigheternas brottsdatalagar, så långt som möjligt, även fortsatt följa samma systematik och begreppsbyggnad. För att de brottsbekämpande myndigheterna ska kunna fullgöra sina uppdrag på ett effektivt sätt är nämligen samverkan mellan myndigheterna central. Det pågår därvid ett flertal lagstiftningsarbeten som syftar till att öka informationsflödet till brottsbekämpningen och till att öka möjligheterna att dela annars sekretessbelagda uppgifter mellan myndigheter. För att dessa initiativ ska kunna få fullt genomslag bör det ske en gemensam översyn där samtliga registerförfattningar med brottsdatalagen som grundförfattning ses över vid en och samma tidpunkt. Att enbart se över vissa brottsbekämpande myndigheters brottsdatalagar riskerar enligt Kustbevakningens uppfattning att medföra tillämpningssvårigheter som kan försvåra samverkan mellan de brottsbekämpande myndigheterna.

Kustbevakningen vill också framhålla att de svårigheter i den praktiska tillämpningen av dataskyddsregelverket som Polismyndigheten redogjort för i sin hemställan i många delar gör sig gällande även i Kustbevakningens brottsbekämpande verksamhet.

Även om Kustbevakningen är en mindre myndighet än Polismyndigheten så är den problematik som Polismyndigheten beskrivit avseende definitionen och tolkningen av begreppet ”gemensamt tillgängliga uppgifter” även aktuell kopplat till Kustbevakningens underrättelseverksamhet. Enligt Kustbevakningens bedömning kommer dessutom behovet av och kraven på myndighetens förmåga att behandla och dela underrättelseinformation på ett effektivt sätt att öka. Kustbevakningen arbetar därvid med att utveckla och förstärka sin förmåga att förebygga, förhindra och upptäcka brottslig verksamhet samt att dela informationen till andra brottsbekämpande myndigheter. Myndigheten har också till Försvarsdepartementet hemställt om ändringar i bl.a. kustbevakningslagen som väsentligt utvidgar myndighetens uppdrag att förebygga, förhindra och upptäcka brottslig verksamhet.

Kustbevakningen delar Polismyndighetens uppfattning att även mindre kvalificerad brottslighet ofta kan utgöra en länk i allvarlig organiserad brottslighet. De brottstyper som ingår i Kustbevakningens direkta brottsbekämpning är i stor utsträckning sådana som inte uppfyller det krav som gäller enligt 3 kap. 2 § p. 1 i lagen om Kustbevakningens behandling av personuppgifter inom brottsdatalogens område på tillämplig straffskala för att personuppgifterna ska få göras gemensamt tillgängliga. För att Kustbevakningen ska kunna skapa sig en mer heltäckande bild av den brottslighet som begås i den maritima miljön finns därför ett behov av att kunna behandla och dela personuppgifter för att förebygga, förhindra och upptäcka brottslig verksamhet utan krav på tillämplig straffskala för den aktuella brottstypen.

Kustbevakningen vill i detta sammanhang slutligen framhålla att det också finns behov av ändringar i dataskyddsregelverket som är mer specifikt kopplade till Kustbevakningens behov. En sådan ändring är att Kustbevakningen, i likhet med vad som gäller för Polismyndigheten och Tullverket, är i behov av att kustbevakningstjänstemän som arbetar i yttre tjänst ska kunna få hjälp av personal vid myndighetens ledningscentral med sökningar i automatiserade behandlingssystem i syfte att klarlägga t.ex. en gripen eller omhändertagen persons identitet. Vid sökningar av det slaget kan det vara nödvändigt att få fram andra typer av information, samtidigt som den ingripande tjänstemannen inte alltid har tillgång till nödvändiga sökmöjligheter i sin utrustning. Det finns därför ett behov av att införa undantag från begränsningsregeln för sådana sökningar som görs i Kustbevakningens ledningscentral på begäran av en kustbevakningstjänsteman i yttre tjänst.

Mot bakgrund av det ovan anförda lämnar Kustbevakningen följande förslag till författningsändringar beträffande myndighetens dataskyddsreglering inom brottsdatalogens område. Kustbevakningen vill dock särskilt framhålla att behandlingen av myndighetens förslag inte får fördröja införandet av de ändringsförslag som Polismyndigheten nu hemställt om.

Förslag till ändringar i lagen (2018:1695) om Kustbevakningens behandling av personuppgifter inom brottsdatalogens område

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

1 §

Detta kapitel innehåller särskilda bestämmelser för behandling av personuppgifter som görs eller har gjorts gemensamt tillgängliga med stöd av 2 §. Uppgifter som endast *ett fåtal* personer har rätt att ta del av anses inte som gemensamt tillgängliga.

Detta kapitel gäller inte när personuppgifter behandlas med stöd av 2 kap. 2 § brottsdatalogen (2018:1177).

Detta kapitel innehåller särskilda bestämmelser för behandling av personuppgifter som görs eller har gjorts gemensamt tillgängliga med stöd av 2 §. Uppgifter som endast *en avgränsad krets* personer har rätt att ta del av anses inte som gemensamt tillgängliga.

Detta kapitel gäller inte när personuppgifter behandlas med stöd av 2 kap. 2 § brottsdatalogen (2018:1177)

2 §

Följande personuppgifter får göras gemensamt tillgängliga:

1. Uppgifter som kan antas ha samband med misstänkt brottslig verksamhet, om *den misstänkta verksamheten*
 - a) innefattar brott för vilket det är föreskrivet fängelse i ett år eller mer, eller
 - b) sker systematiskt.
2. Uppgifter som förekommer i ett ärende om utredning av eller lagföring för brott.
3. Uppgifter som behandlas i syfte att upprätthålla allmän ordning och säkerhet.
4. Uppgifter som har rapporterats till Kustbevakningens ledningscentral.
5. Uppgifter som behandlas i syfte att fullgöra internationella åtaganden, om det krävs för att den aktuella förpliktelsen ska kunna fullgöras.

Följande personuppgifter får göras gemensamt tillgängliga:

1. Uppgifter som kan antas ha samband med misstänkt brottslig verksamhet om *det behövs för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet*.
2. Uppgifter som förekommer i ett ärende om utredning av eller lagföring för brott.
3. Uppgifter som behandlas i syfte att upprätthålla allmän ordning och säkerhet.
4. Uppgifter som har rapporterats till Kustbevakningens ledningscentral.
5. Uppgifter som behandlas i syfte att fullgöra internationella åtaganden, om det krävs för att den aktuella förpliktelsen ska kunna fullgöras.

3 §

Om uppgifter som har gjorts gemensamt tillgängliga direkt kan hänföras till en person som inte är misstänkt för att ha utövat eller komma att utöva *sådan* brottslig verksamhet som avses i 2 § 1, ska det genom en särskild upplysning eller på något annat sätt framgå att personen inte är misstänkt.

Uppgifter om en person som kan antas ha direkt samband med *sådan* brottslig verksamhet som avses i 2 § 1 ska förses med en upplysning om uppgiftslämnarens trovärdighet och uppgifternas riktighet i sak, om det inte på grund av omständigheterna är onödigt.

Om uppgifter som har gjorts gemensamt tillgängliga *enligt 2 § 1* direkt kan hänföras till en person som inte är misstänkt för att ha utövat eller komma att utöva brottslig verksamhet, ska det *så långt det är möjligt* genom en särskild upplysning eller på något annat sätt framgå att personen inte är misstänkt.

Uppgifter om en person som kan antas ha direkt samband med brottslig verksamhet och som har gjorts gemensamt tillgängliga enligt 2 § 1 ska *så långt det är möjligt* förses med en upplysning om uppgiftslämnarens trovärdighet och uppgifternas riktighet i sak, om det inte på grund av omständigheterna är onödigt.

Någon upplysning behöver inte lämnas om 1. uppgifterna ingår i en behandling som sker för att bearbeta och analysera

information och som enbart särskilt angivna tjänstemän har åtkomst till, och 2. bearbetningen av uppgifterna inte har genomförts.

4 §

Vid sökning i automatiserade behandlingssystem på namn, personnummer, samordningsnummer eller andra liknande identitetsbeteckningar i uppgifter som har gjorts gemensamt tillgängliga får endast sådana uppgifter tas fram som anger att den sökta personen

1. är anmäld för brott,
2. är eller har varit misstänkt för brott,
3. är misstänkt för att ha utövat eller komma att utöva *sådan* brottslig verksamhet *som avses i 2 § 1*,
4. har anmält ett brott,
5. är målsägande i ett ärende som rör ansvar för brott,
6. förekommer i ett ärende som vittne eller annan som lämnar eller har lämnat uppgifter eller yttrande,
7. har gett in eller tillhandahållits en handling,
8. är anmäld som försvunnen,
9. har bedömts kunna komma att möta ett ingripande med grovt våld, eller
10. är efterlyst.

Vid sökning i automatiserade behandlingssystem på namn, personnummer, samordningsnummer eller andra liknande identitetsbeteckningar i uppgifter som har gjorts gemensamt tillgängliga får endast sådana uppgifter tas fram som anger att den sökta personen

1. är anmäld för brott,
2. är eller har varit misstänkt för brott,
3. är misstänkt för att ha utövat eller komma att utöva brottslig verksamhet *om uppgifterna har gjorts gemensamt tillgängliga enligt 2 § 1*,
4. har anmält ett brott,
5. är målsägande i ett ärende som rör ansvar för brott,
6. förekommer i ett ärende som vittne eller annan som lämnar eller har lämnat uppgifter eller yttrande,
7. har gett in eller tillhandahållits en handling,
8. är anmäld som försvunnen,
9. har bedömts kunna komma att möta ett ingripande med grovt våld, eller
10. är efterlyst.

5 §

Bestämmelserna i 4 § gäller inte vid sökning i en viss handling eller i ett visst ärende.

Bestämmelserna i 4 § gäller inte heller vid sökning som utförs av särskilt angivna tjänstemän i syfte att i underrättelseverksamhet bearbeta och analysera personuppgifter som har gjorts gemensamt tillgängliga med stöd av 2 § 1 och som enbart dessa tjänstemän har tillgång till.

Bestämmelserna i 4 § gäller inte vid sökning i en viss handling eller i ett visst ärende.

Bestämmelserna i 4 § gäller inte heller vid sökning som utförs av särskilt angivna tjänstemän i syfte att i underrättelseverksamhet bearbeta och analysera personuppgifter som har gjorts gemensamt tillgängliga med stöd av 2 § 1 och som enbart dessa tjänstemän har tillgång till.

Bestämmelserna i 4 § gäller inte heller vid sökning som en tjänsteman vid Kustbevakningens ledningscentral utför på begäran av en kustbevakningstjänsteman som verkställer ett ingripande eller vidtar en åtgärd som rör en enskild.

4 kap.

7 §

Personuppgifter som kan antas ha samband med *sådan* brottslig verksamhet som anges i 3 kap. 2 § 1 får inte behandlas längre än tre år efter utgången av det kalenderår då registreringen avseende personen gjordes. Personuppgifter som kan antas ha samband med brottslig verksamhet som innefattar brott för vilket det är föreskrivet fängelse i två år eller mer får inte behandlas längre än fem år efter utgången av det kalenderår då registreringen gjordes. Om en ny registrering beträffande personens anknytning till brottslig verksamhet görs före utgången av de tidsfristerna, får de personuppgifter som redan finns om personen fortsätta att behandlas så länge någon av uppgifterna får behandlas.

Personuppgifter som kan antas ha samband med brottslig verksamhet *och som har gjorts gemensamt tillgängliga enligt* 3 kap. 2 § 1 får inte behandlas längre än tre år efter utgången av det kalenderår då registreringen avseende personen gjordes. Personuppgifter som kan antas ha samband med brottslig verksamhet som innefattar brott för vilket det är föreskrivet fängelse i två år eller mer får inte behandlas längre än fem år efter utgången av det kalenderår då registreringen gjordes. Om en ny registrering beträffande personens anknytning till brottslig verksamhet görs före utgången av de tidsfristerna, får de personuppgifter som redan finns om personen fortsätta att behandlas så länge någon av uppgifterna får behandlas.

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektör Lena Lindgren Schelin. I ärendets handläggning har deltagit dataskyddsombudet Cecilia Stenér, handläggaren vid metodutvecklingsavdelningen Marcus Henningsson, biträdande enhetschefen vid operativa planeringsenheten Jonas Åkerblom samt verksjuristen Mats Carlasjö, föredragande.

Lena Lindgren Schelin

Mats Carlasjö

Extern digital kopia till:
Försvarsdepartementet, enheten för samhällsskydd
Försvarsdepartementet, rättssekretariatet

Intern digital kopia till:

Ledningsgruppens ledamöter

SRAT

TULL KUST

SEKO